

ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β. ΚΑΡΓΟΠΟΥΛΟΥ

**ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
ΤΗΣ
ΕΠΑΓΩΓΙΚΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ**

**ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ**

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΑΝΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1990**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ

Στα 1787 ο Kant χαρακτήρισε την παραγωγική τυπική λογική ως ουσιαστικά συμπληρωμένη, και μάλιστα από τα χρόνια του Αριστοτέλη.¹ Για την επαγωγική λογική ο Kant θεώρησε ότι η δική του συνεισφορά στη γνωσιοθεωρία έλυνε για πάντα το πρόβλημα που επεσήμανε ο Hume στα θεμέλια της και επανέφερε την επαγωγή στην παλιά της αίγλη. Σπάνια έχει κάνει ένας φιλόσοφος τόσο λάθος στις εκτιμήσεις του. Στους δύο αιώνες που ακολούθησαν η τυπική παραγωγική λογική γνώρισε άνθηση σε βαθμό που να φθάσει στις μέρες μας να είναι μια βασική θεωρία για την οργάνωση και λειτουργία των ανθρώπινων δραστηριοτήτων². Αντίθετα η επαγωγική λογική δεν έχει ξεπεράσει, παρ' όλες τις προσπάθειες των ερευνητών, την απόπειρα να απαντηθεί ο Hume. Χαρακτηριστικά ο Quine, που θεωρείται ως ο πιο έγκυρος και θεωρητικά προσεκτικός φιλόσοφος στον αναλυτικό χώρο, αναφέρει για την τυπική λογική "Logic is an old subject and since 1879 it has been a great one"³ ενώ για την επαγωγή παραδέχεται ότι "The Humean predicament is the human predicament"⁴.

Οι παραπάνω εκτιμήσεις δεν έχουν ως στόχο να υποτιμήσουν τις αξιοσημείωτες προσπάθειες που έγιναν στα νεότερα χρόνια να απαντηθεί το ερώτημα του Hume και να συστηματοποιηθεί η επαγωγική λογική. Δηλώνουν ωστόσο ότι, σε αντίθεση με την τυπική λογική, όπου είμαστε σε θέση να δώσουμε θεωρία, στην επαγωγική λογική η οποιαδήποτε θεωρία δίνεται μέσα στο πλαίσιο του προβλήματος της επαγωγής. Ακόμα και η πιο πρόσφατη καινοτομία στην περιοχή της επαγωγικής λογικής, η απόπειρα του

¹Κριτική του Καθαρού Λόγου, B viii

²Αναφέρομαι εδώ στην τεχνολογία των υπολογιστών που βασίζεται απόλυτα στον προτασιακό λογισμό και στο δυαδικό αριθμητικό σύστημα.

³Methods of Logic 1949, vii

⁴Ontological Relativity and Other Essays 1969, 72.